

PLB atstovė Aurelija Orlova apie pilietybės išsaugojimo referendumą: „Šis referendumas – mūsų ateities kartų klausimas“

Lapkričio 14–16 dienomis Seimo rūmuose posėdžiavo Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija. Antradienio popietę vykusiame posėdyje parlamento, diasporos ir įvairių Lietuvos organizacijų atstovai aptarė 2024 m. vyksiantį referendumą dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo. Komisijos nariai vieningai pabrėžė referendumo svarbą Lietuvai ir diasporai. Posėdyje dalyvavusios įvairios nevyriausybinės, verslo ir kitos organizacijos žadėjo viešinti informaciją apie referendumą ir agituoti „už“, tarp jų – Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos savivaldybių asociacija, tinklas „Global Lithuanian Leaders“, jaunimo organizacijos, bažnyčios atstovai.

Ana VENGROVSKAJA

PASAULIOLIETUVIS.LT

Referendumo baigtį nulems balsuotojų aktyvumas

Komisijos narys, teisininkas iš JAV Gediminas Ramanauskas teigė, kad kviečiant žmones atvykti į referendumą viena iš pagrindinių žinučių turėtų būti „neleisti pasyviajai visuomenės daliai nuspręsti Lietuvos pilietybės išsaugojimo klausimo“.

Apžvelgdamas 2019 m. vykusio referendumo rezultatus G. Ramanauskas pastebėjo, kad nors užsienyje balsavimo aktyvumas atrodo aukštesnis nei

Lietuvoje (kai kuriose šalyse jis siekė daugiau nei 85 proc. užsiregistravusiųjų), visgi referendume dalyvavo tik 52 tūkst. iš apie 300 tūkst. užsienyje gyvenančių ir balso teisę turinčių Lietuvos piliečių, tad veiksmingos referendumo viešinimo kampanijos reikia tiek Lietuvoje, tiek svetur.

Gediminas Ramanauskas. LR Seimo kanceliarijos nuotr.

„Ateikime balsuoti referendume, nes pilietybė yra gimimu įgytos lietuvio tapatybės ir kilmės išsaugojimas, o brandi, aktyvi ir patriotiška diaspora draugiškose šalyse yra naudinga Lietuvai“, – sakė teisininkas.

Komisijos narys Rytis Virbalis iš Liuksemburgo pastebėjo, kad nors 2019 m. referendumo aktyvumas (virš 53 proc.) buvo panašus ar kiek aukštesnis už bendrą aktyvumą balsuojant rinkimuose. Visgi tam, kad pakartotinis referendumas būtų sėkmingas, jame turėtų dalyvauti gerokai daugiau nei 60 proc. balso teisę turinčių piliečių. „Tai nulemta aukštos referendumo kartelės. Todėl svarbu viešinti informaciją apie referendumą, kad būtų pasiektos visos visuomenės grupės ir kad žmonės būtų skatinami dalyvauti“, – teigė R. Virbalis.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė pabrėžė tai, jog dauguma

žmonių pasisako už pilietybės išsaugojimą, bet svarbu, kad kuo daugiau jų savo balsą atiduotų ateidami prie balsadėžių. „Mums nereikia kelti sau uždavinio absoliučiai pakeisti visos Lietuvos nuomonę dėl pilietybės, nes dauguma žmonių yra „už“. Mūsų tikslas – kuo didesnis aktyvumas tų žmonių, kurie palaiko pilietybės išsaugojimo idėją, ir reikia sugalvoti, kaip juos atvesti prie tų balsadėžių“, – sakė A. Armonaitė.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė. Asmeninio albumo nuotr.

Planuojami papildomi balsavimo punktai ir prioritetinis biuletenių siuntimas

Posėdžio dalyviai aptarė problemas, susijusias su balsavimu svetur. Pasak užsienio reikalų ministro patarėjo, ambasadoriaus dr. Algimanto Rimkūno, Lietuvos piliečių gyvena ir tolimose, sunkiai pasiekiamose valstybėse, bet visgi reikia rasti būdų suteikti jiems galimybę balsuoti.

„Rinkimų teisę turintys Lietuvos piliečiai yra labai plačiai pasklidę po visą pasaulį – galima, ko gero, ir mažose salų valstybėse surasti lietuvių, o mes privalome suteikti teisę dalyvauti referendume, todėl diplomatinėms atstovybėms Azijoje,

Australijoje, Afrikoje ir JAV teko priskirti nemažai kitų mažų ir egzotinių valstybių. Aktualizuotas šių valstybių sąrašas laikantis naujojo rinkimų kodekso nuostatų užsienio reikalų ministro teikimu vakar buvo perduotas Vyriausiajai rinkimų komisijai“, – sakė A. Rimkūnas.

Gausiausiai Lietuvos piliečių gyvenamose vietose užsienyje planuojama atidaryti devynis papildomus balsavimo punktus, kurie padėtų pritraukti daugiau rinkėjų.

„Balsavimo punktus planuojame atidaryti Lemonte (Čikagos priemiestis, JAV), Toronte (Kanadoje), penkis papildomus balsavimo punktus Jungtinėje Karalystėje, taip pat Portugalijoje, nes tai gana didelė šalis, kurioje veikia lietuvių bendruomenė, ir Tenerifėje, kur lietuvių bendruomenė auga“, – sakė A. Rimkūnas. Rimkūnas teigė, kad Lietuvos ambasadoriai užsienio šalyse kalbėsis su tų šalių pašto atstovais apie prioritetinio laiškų siuntimo galimybę.

LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija susirinko į rudens sesiją. Olgos Posaškovos nuotr.

Informacijos sklaida įgauna pagreitį

LR Vyriausybė aktyvią referendumo viešinimo kampaniją pradėjo rugsėjį

atnaujinta svetaine *www.referendumas2024.lt*. Šioje svetainėje skelbiami interviu ir straipsniai referendumo tema gali būti perspausdinami kitose žiniasklaidos priemonėse. Čia saugomi ir specialiai referendumui sukurtos vaizdinės viešinimo priemonės, kurias galima naudoti tiek žiniasklaidoje, tiek socialiniuose tinkluose.

Vyriausybės komunikacijos departamento direktorius Marius Gurskas pasakojo, kad viešinimo kampaniją sudaro keli etapai. Šiuo laikotarpiu – spalio ir lapkričio mėnesiais – per žiniasklaidos priemones yra informuojama apie pilietybės išsaugojimo referendumo svarbą valstybės ir tautos gyvenimui.

Pristatydama referendumo viešinimo planą diasporoje PLB Viešųjų ryšių komisijos pirmininkė Aurelija Orlova priminė, kad beveik 1 mln., t. y. didžioji dauguma balsavusiųjų, 2019 m. pasisakė už pilietybės išsaugojimą, o referendumas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo nebuvo sėkmingas dėl numatytos labai aukštos kartelės. „Siekiamas galutinis viešinimo kampanijos tikslas diasporoje yra maksimaliai padidinti užsienio šalyse balsavusių Lietuvos Respublikos rinkėjų skaičių, atsiremiant į 2019 m. aktyvumo skaičius. Tais metais buvo aukščiausias balsavusiųjų skaičius diasporoje“, – pažymėjo PLB atstovė.

„Šis referendumas – mūsų ateities kartų klausimas. Tai yra ne vien diasporos, bet ir Lietuvoje gyvenančių piliečių klausimas. Niekada negali žinoti: jei ne tu, tai tavo vaikai ar anūkai gali išvykti į užsienio šalį studijuoti ar gyventi ir atsidurti tokioje pačioje situacijoje, kaip šiuo metu užsienyje gyvenantys tautiečiai. Tad mūsų tikslas yra pagaliau išspręsti klausimą, dėl kurio jau per praeitą referendumą dauguma balsuotojų pasisakė už tai, kad žmogus, priėmęs Lietuvai draugiškos šalies pilietybę, neprarastų gimimu įgytos Lietuvos pilietybės“, – sako A. Orlova.

Informaciją apie referendumą jau pradėjo viešinti ir PLB – platus straipsnių ir interviu spektras pilietybės išsaugojimo ir referendumo temomis bus pateiktas gruodį išeisiančiame žurnale „Pasaulio lietuvis“, PLB taip pat platina Vyriausybės jau sukurtą turinį.

Pasak PLB Viešųjų ryšių komisijos pirmininkės, bendruomenė skatins užsienio lietuvius balsuoti paštu – šis būdas padės rinkėjui nepamiršti apie referendumą – gavęs laišką su balsavimo biuleteniais, pilietis, tikėtina, nubalsuos ir jį išsiųs.

PLB siūlo Lietuvai pasinaudoti valstybės turimais įrankiais portale *www.epaslaugos.lt*, per kurį galima pasiekti apie 2,5 mln. piliečių, jiems primenant ir informuojant apie artėjantį referendumą.

„Norėčiau pabrėžti: jokiame kontekste pasistenkime nevartoti sąvokų „dviguba pilietybė“, „daugybinė pilietybė“, nei viešumoje, nei namuose, nes tai yra klausimas dėl pilietybės išlaikymo: jau esi Lietuvos pilietis ir, jei priimi kitos, Lietuvai draugiškos šalies pilietybę, – ar galėtum išlaikyti Lietuvos pilietybę“, – pabrėžė A. Orlova.

Politinės partijos – vieningos referendumo klausimu

LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė pabrėžė visų politinių partijų vieningumą referendumo svarbos klausimu.

„Labai svarbu, kad šįkart pritaria visos politinės partijos. Visos sutinka, kad referendumas yra svarbus mūsų valstybei, jo įgyvendinimas yra be galo svarbus dėl žmonių, pasisakiusių „už“ ir apskritai atėjusių į referendumą, dėl to, kad jau antrą kartą tai bandome daryti, ir dėl to, kad esame viena iš nedaugelio Europos Sąjungos, NATO, EBPO valstybių, kur pilietybė taip griežtai ribojama“, – sakė D. Asanavičiūtė.

LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė. Olgos Posaškovos nuotr.

Ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė pabrėžė, kad valstybės institucijos negali agituoti piliečių balsuoti už pilietybės išsaugojimą, tačiau politinės partijos tokią galimybę turi. Jos nuomone, partijos šalia prezidento, Europos Parlamento ir Seimo rinkimų kampanijų turi kurti atskirą referendumo kampaniją, kuriai skirtų savo finansų ir agituotų balsuoti „už“.

„Ko pritrūko 2019 m. – to, kad pagrindiniai kandidatai į prezidento postą savo kampanijų metu kviestų ir sakytų: „Aš balsuosiu „už“ referendume, ir, mieli rinkėjai, palaikydami mano kandidatūrą, prašau balsuoti „už“ pilietybės išsaugojimą“, – pridūrė A. Armonaitė, – Didieji sprendimai bus priimami Lietuvos teritorijoje ir turime prašyti VRK pasinaudoti pandemijos metu prigijusia praktika ir auginti balsavimo punktų skaičių Lietuvoje – lauke, Lukiškių aikštėje, kitur – žmonėms turi būti patogu atiduoti balsą.“

Įvairios organizacijos jungiasi į viešinimo kampaniją

Komisijos posėdyje gyvai ir nuotoliniu būdu dalyvavo ne tik komisijos nariai ir politikai, bet ir įvairių nevyriausybinių, verslo, jaunimo, Katalikų ir Evangelikų liuteronų bažnyčių atstovai.

„Tema yra labai aktuali, ir savivaldybės, ir visi mes norime, kad referendumas pavyktų ir rezultatas būtų teigiamas. Savivaldybės geranoriškai nusiteikusios įsitraukti į viešinimo kampaniją“, – sakė Savivaldybių asociacijos atstovė Ieva Andriulaitytė. Pasak posėdžio dalyvės, dalis savivaldybių jau paskelbė informaciją apie referendumą savo internetinėse svetainėse ir planuoja įsitraukti aktyviau.

Prie referendumo viešinimo kampanijos žada prisidėti ir Lietuvos pramonininkų konfederacija. „Labai rimtai žiūrime į šį klausimą, turime ir savo informacijos platinimo kanalus – tinklalapį naujienlaiškį, prezidiumo posėdžius, viename iš kurių šios komisijos narė Dalia Asanavičiūtė yra dalyvavusi ir kalbėjusi apie diasporos klausimus – ir toliau galėsime tai pratęsti. Nuolat apie tai kalbėsime, informuosime mūsų įmones ir narius apie tai, kad referendumas yra labai reikalingas ir svarbus visai Lietuvai“, – sako 4000 įmonių atstovaujančios organizacijos generalinis direktorius Ričardas Sartatavičius.

Tinklo „Global Lithuanian Leaders” vadovė Marija Šaraitė teigė, kad organizacija skleis žinią apie referendumą, dalyvaus akcijose ir skatins piliečius ne tik dalyvauti referendume, bet ir balsuoti „už“. „Sudėję duomenų bazę ir socialinius tinklus pasiekiame virš 20 tūkst. diasporos profesionalų, gyvenančių įvairiose

valstybėse ir taip pat aktyviai grįžtančių ar grįžusių, su jais dalinamės žiniomis, skleidžiame žinią apie referendumą“, – sakė M. Šaraitė.

Lietuvos vyskupų konferencijos delegatas užsienio lietuvių katalikų sielovadai Lionginas Virbalas sakė platinsiąs informaciją apie referendumą žmonių susirinkimuose, pamaldose, šventėse ir apie klausimo svarbą papasakos kitiems vyskupams, kunigams, o taip pat stengsis išsklaidyti baimes, „kad kažkas negero gali įvykt, jei žmonės išsaugos Lietuvos pilietybę“.

„Amerikoje sutikau lietuvę, kuri yra įsijungusi į daugybę veiklų, savanoriškai darbuojasi, skiria savo laiką ir energiją, o tada, kaip dovaną, gauna iš jos atimtą pilietybę“, – sakė tikinčiuosius įvairiose užsienio šalyse dažnai lankantis arkivyskupas L. Virbalas.

Ne vien diasporos klausimas

Seimo narys Stasys Tumėnas, kreipdamasis į diasporos atstovus, ragino pagausinti užsienyje gyvenančių lietuvių dalyvavimą. „Pasirūpinkime, kad diasporoje balsuotų bent 100 tūkst., o kitą darbą padarysime mes Lietuvoje, tada jau turėsime tą proveržį“, – sakė S. Tumėnas.

PLB pirmininkė Dalia Henke posėdžio dalyviams priminė, kad pagrindinė problema yra pilietybės išsaugojimas, o referendumas yra tik būdas tai išspręsti. „Mūsų visų tikslas nėra referendumas, bet išspręsti problemą, kad gimimu įgyta pilietybė yra prarandama administracine tvarka. Problema yra pilietybės netekimas, kasmet prarandame 1000 Lietuvoje gimusius piliečių. Susitelkime ir išspręskime šią problemą“, – sakė D. Henke.

Arkivyskupas Lionginas Virbalas ir PLB pirmininkė Dalia Henke LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos rudens sesijoje. Olgos Posaškovos nuotr.

Seimo narys Andrius Bagdonas teigė artėjant pakartotiniam referendumui matantis gerokai didesnį susitelkimą pilietybės išsaugojimo klausimu ir vylėsi, kad piliečiai tiek užsienyje, tiek Lietuvoje aktyviai įsitrauks į pilietybės praradimo problemos sprendimą.

„Kad ir pritrūko aktyvumo 2019 m., referendumas išties buvo sėkmingas ir gana daug žmonių išsakė savo poziciją, nors pagrindinis tikslas ir nebuvo pasiektas. Dabar, artėjant 2024 m. pilietybės išsaugojimo referendumui, jaučiasi didžiulis užsidegimas ir įsitraukimas ir tų žmonių. Ir įvairiausių asociacijų skaičius yra gerokai didesnis ir tas tikrai džiugina. Šis referendumas bus daug svarbesnis, nei buvo 2019 m., dar ir todėl, kad antrą nesėkmingą referendumą bus sunku išgyventi visai užsienio lietuvių bendruomenei, kuriai šis klausimas yra labai svarbus“, – sakė A. Bagdonas.

„Bandymas permesti už šio klausimo sėkmę Lietuvos diasporai yra visiškai nesuprantamas, nes tai yra mūsų visų klausimas. Tiek čia, Lietuvoje, gyvenantys, tiek po visą pasaulį išsibarstę mūsų bendrapiliečiai turi kiek įmanoma labiau

įsitraukti, kad tas referendumas būtų sėkmingas“, – pabrėžė LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narys.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.